

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın **İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Saygılarımla.

S. SUIÇMEZ
Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili

Kahverengi kokarca zararlısı, başta fındık olmak üzere Karadeniz Bölgesi'ndeki çok sayıda tarımsal üründe ciddi kalite ve verim kaybına neden olmaktadır. Zararlıının fındıkta boş, buruşuk ve lekeli iç oluşumuna yol açması, üreticinin yalnızca ürün miktarını değil, ürünün randımanını ve satış değerini de düşürmektedir.

Trabzon başta olmak üzere bölgedeki üreticilerden edinilen bilgilere göre, geçtiğimiz yıl ortalama 45-46 seviyelerinde olan fındık randımanı, 2026 hasat döneminde kahverengi kokarca zararının da etkisiyle bazı bölgelerde 30-31 seviyelerine kadar gerilemiştir.

Toprak Mahsulleri Ofisi, 2026/2027 dönemi kabuklu fındık alım fiyatını yüzde 50 sağlam iç fındık esasına göre Giresun kalite için kilogram başına 255 TL, Levant kalite için 250 TL, sivri ve diğer kalite fındıklar için 245 TL olarak açıklamıştır. Ancak kokarca zararı nedeniyle randımanı düşen ürünler, açıklanan fiyatlardan yararlanamamakta; bazı ürünler TMO'nun alım kriterlerini karşılayamamaktadır.

50732

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

Üreticilerin beyanlarına göre fındığın serbest piyasa fiyatı kilogram başına 165–170 TL bandına kadar gerilemiştir. Buna karşılık gübre, zirai ilaç, akaryakıt, işçilik, taşıma ve patoz ücretleri önemli ölçüde artmıştır. Üretici hem randıman kaybı yaşamakta hem de ürününü açıklanan TMO fiyatının çok altında satmak zorunda kalmaktadır. Mevcut fiyat ve destek politikası üretim maliyetini karşılamadığı gibi, üreticinin bir yıllık emeğinin karşılığını almasına da imkân vermemektedir.

Buna göre;

- 1. Bakanlığınızca 2025 ve 2026 hasat dönemlerinde Trabzon, Giresun, Ordu, Rize, Samsun ve diğer fındık üreticisi illerde ölçülen ortalama fındık randımanı kaçtır? Bu verilerin il ve ilçe bazındaki dağılımı nedir?**
- 2. Üreticilerin geçen yıl 45–46 seviyelerinde olan randımanın bu yıl bazı bölgelerde 30–31 seviyelerine kadar düştüğü yönündeki beyanları Bakanlığınızca araştırılmış mıdır?**
- 3. Kahverengi kokarca nedeniyle 2026 yılında zarar gören fındık bahçelerinin toplam yüzölçümü, zarar gören üretici sayısı ve tahmin edilen ekonomik kayıp nedir? Bu verilerin illere göre dağılımı nasıldır?**
- 4. 2026/2027 alım döneminde üreticiler tarafından TMO'ya teslim edilmek istenen fındığın ne kadarı randıman, sağlam iç, çürük iç, rutubet veya diğer kalite kriterleri nedeniyle geri çevrilmiştir? Geri çevrilen ürün miktarının illere ve ret gerekçelerine göre dağılımı nedir?**
- 5. TMO tarafından bugüne kadar kaç ton fındık satın alınmıştır? Alınan fındığın ortalama randımanı ve üreticiye fiilen ödenen ortalama kilogram fiyatı nedir? Kaç üretici açıklanan 255 TL'lik fiyatın tamamından yararlanabilmiştir?**
- 6. TMO'nun Giresun kalite için 255 TL olarak açıkladığı alım fiyatına rağmen serbest piyasa fiyatının 165–170 TL bandına gerilemesinin nedenleri Bakanlığınızca araştırılmış mıdır? TMO'nun piyasayı düzenleme görevini daha etkin yerine getirmesi amacıyla alım miktarı ve alım noktalarının artırılması planlanmakta mıdır?**
- 7. Bakanlığınızca 2026 yılı için bir kilogram kabuklu fındığın ortalama üretim maliyeti hesaplanmış mıdır? Hesaplama yapılmışsa gübre, ilaç, akaryakıt, işçilik, patoz, taşıma ve bahçe bakım giderleri ayrı ayrı ne kadar kabul edilmiştir?**
- 8. Açıklanan fındık alım fiyatlarının belirlenmesinde kahverengi kokarca kaynaklı randıman kaybı ve üreticinin artan mücadele giderleri hesaba katılmış mıdır?**

50792

Av. Sibel SUIÇMEZ
Trabzon Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Üyesi

- 9. Randımanı düşen ve TMO'nun alım kriterlerini karşılayamayan üreticilere dekar veya kilogram başına zarar telafi ödemesi yapılması planlanmakta mıdır? Bu üreticiler için fark ödemesi ya da ilave prim uygulaması başlatılacak mıdır?**
- 10. Kahverengi kokarca zararı TARSİM kapsamına alınmış mıdır? Alınmamışsa üreticinin kendi imkânlarıyla önleyemediği bu zararın tarım sigortası kapsamına alınması yönünde bir çalışma bulunmakta mıdır?**
- 11. 2026 yılında kahverengi kokarcayla mücadele kapsamında fındık üreticilerine iller bazında ne kadar ilaç, feromon ve tuzak dağıtılmış; kaç dekar alanda biyolojik, biyoteknik ve kimyasal mücadele gerçekleştirilmiştir? Bu çalışmalar için kullanılan toplam kamu kaynağı ne kadardır?**
- 12. Serbest piyasadaki fiyatın TMO fiyatının yaklaşık 80-90 TL altında oluşması konusunda Ticaret Bakanlığı ve Rekabet Kurumu ile ortak bir inceleme yürütülmekte midir? Fındık piyasasındaki alıcı yoğunlaşması ve olası rekabet ihlallerine ilişkin herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?**
- 13. Üreticinin artan maliyetleri ve randıman kaybı dikkate alınarak TMO alım fiyatının güncellenmesi, alım kriterlerinin afet ve zararlı kaynaklı kayıplara göre yeniden değerlendirilmesi veya üreticiye telafi primi verilmesi planlanmakta mıdır?**